

Kancelář Senátu

Projednávaní agendy EU v Senátu

září 2016

V září 2016 proběhlo zasedání Výboru pro záležitosti Evropské unie, který se nechal informovat o pozicích vlády a programu **jednání neformálního summitu 27 hlav států a vlád EU v Bratislavě**. VEU se rovněž zabýval **činností pracovní skupiny pro otázku vystoupení Velké Británie z EU**. VEU dále přijal **odůvodněné stanovisko** k návrhu nařízení, kterým se stanoví **kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států**.

Zpracoval:

Mgr. Petr Martinec
(s využitím materiálů
OEU a sekretariátu
VEU)

Datum zpracování:

5. 10. 2016

Telefon:

257 072 580

E-mail:

martinecp@senat.cz

*Plná znění projednávaných dokumentů, stenozáznam z jejich projednávání na schůzi pléna a veškerá usnesení přijatá k nim Senátem a jeho orgány jsou k dispozici **po kliknutí na číslo příslušného senátního tisku**.*

Zápisy ze schůzí Výboru pro záležitosti Evropské unie jsou k dispozici [zde](#). Zápisy ze schůzí ostatních výborů a komisí Senátu jsou k dispozici na internetové stránce Senátu v části Dokumenty a legislativa ve složkách jednotlivých výborů a komisí.

33. schůze Výboru pro záležitosti Evropské unie v 10. funkčním období
13. 9. 2016

Informace vlády ČR o pozicích vlády a programu jednání neformálního zasedání 27 hlav států a předsedů vlád, které se koná dne 16. září 2016

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Vedoucí představitelé 27 členských států se sejdou 16. září v Bratislavě, kde budou i nadále pokračovat v politické reflexi o budoucím směřování EU s 27 členskými státy. Tématem by neměl být odchod Spojeného království z Evropské unie, nelze však vyloučit, že tato otázka bude v diskusích hlav států a vlád zahrnuta. Podle předběžných informací se počítá pouze s minimálními formalizovanými výstupy (tiskové prohlášení). Mandát předsedy vlády bude vycházet ze stávajících pozic k otázce „brexitu“ a budoucího směřování EU.

Zásadní prioritu představuje zachování integrity a jednoty Unie. Budoucí směřování EU by proto dle vlády ČR mělo stát na třech pilířích: inkluzivitě, důvěře a zaměření na politiky s přidanou hodnotou. Do diskuse o budoucím směřování integrace a o jejím konkrétním postupu musí být zapojeny všechny členské státy. Jednotlivé politiky EU a evropská integrace obecně musí v první řadě směřovat k posilování soudržnosti mezi členskými státy. Unie by se přitom měla do budoucna soustředit na ty oblasti, ve kterých bude její činnost představovat přidanou hodnotu a bude občanům přinášet konkrétní výsledky. Vláda ČR se domnívá, že platný smluvní rámec poskytuje dostatečný prostor a nástroje pro vedení výše naznačené diskuse i pro potřebné další kroky spojené s budoucím směřováním EU.

Informace o činnosti Pracovní skupiny pro otázku vystoupení Velké Británie z EU a pro řešení otázek spojených s budoucím směřováním EU

Na základě výsledku britského referenda o vystoupení z EU byla zřízena Pracovní skupina vlády k otázce vystoupení Spojeného království z EU a pro řešení otázek spojených s budoucím směřováním EU. Hlavním cílem pracovní skupiny bude připravit se pozičně na debaty a vyjednávání, která se na evropské i mezivládní úrovni povedou ve třech hlavních okruzích: 1) Proces vystoupení Spojeného království z EU; 2) Nastavení nových vztahů mezi Spojeným královstvím a EU; 3) Perspektivy budoucího vývoje EU a změny v dynamice současných integračních procesů v návaznosti na výsledky britského referenda. Skupina je složena ze zástupců rezortů na vysoké úrovni zástupce, dále jsou členy vedoucí představitelé sociálních a hospodářských partnerů, přičemž další účastníci činnosti skupiny mohou být přizváni dle potřeby a dle projednávaných témat. Kontaktní skupina byla vytvořena také na úrovni zástupců parlamentních politických stran a hnutí.

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící se situaci na trhu (senátní tisk č. [N 092/10](#))

Zpravodaj: sen. J. Doubrava.

V rámci strategie pro jednotný digitální trh Komise představuje revizi směrnice 2010/13/EU o audiovizuálních mediálních službách. Účelem návrhu je vytvořit spravedlivější podmínky pro všechny účastníky trhu, podpořit evropské filmy, lépe chránit děti a účinněji bojovat proti verbálním projevům nenávisti. Komise nově navrhuje například: 1) Aby platformy, jež nabízejí velké množství videonahrávek zařazených do kategorií, byly povinny chránit nezletilé před škodlivým obsahem (jako je pornografie či násilí) a všechny občany před obsahem, jenž podněcuje k nenávisti. 2) Aby poskytovatelé televizního vysílání i nadále věnovali alespoň polovinu vysílacího času evropské tvorbě a aby poskytovatelé služeb na vyžádání měli povinnost zajistit ve své nabídce alespoň 20% podíl evropské tvorby. Návrh také stanoví, že členské státy mohou požadovat, aby poskytovatelé nabízející na jejich území služby na vyžádání finančně přispívali na evropskou tvorbu. 3) Větší pružnost pro poskytovatele televizního vysílání pokud jde o čas vysílání reklam. Současný limit pro vysílání reklamních spotů (v průběhu jedné hodiny podíl reklam nesmí přesáhnout 20 %) by měl být nahrazen celkovým limitem 20 % vysílacího času mezi 7. hodinou a 23. hodinou. Televizní společnosti by rovněž měly mít větší svobodu v zařazování reklam během dne. 4) Posílení nezávislé role regulačních orgánů pro audiovizuální služby.

VEU schválil návrh doporučení k vyjádření pléna Senátu, ve kterém zdůrazňuje, že vzhledem ke stále rostoucímu významu audiovizuálních mediálních služeb pro společnost by tyto služby měly být dostupné v co nejvyšší možné míře přeshraničně. Zároveň považuje princip země původu za klíčový prvek směrnice, a proto vítá jeho zachování a podporuje návrhy na sjednocení a zjednodušení procesu pozastavení přeshraničního vysílání. VEU nedoporučuje stanovovat větší flexibilitu pravidel pro televizní reklamu a teleshopping a zkracovat intervaly pro přerušování televizních programů reklamou, neboť je toho názoru, že současná pravidla jsou adekvátní a jakékoliv jejich změny by mohly snížit divácký komfort a vystavit televizní diváky neadekvátnímu reklamnímu tlaku v hlavních vysílacích časech. Domnívá se, že by bylo vhodné u požadavku na přístupnost mediálních služeb pro zrakově a sluchově postižené zachovat specifickou sektorovou legislativu, a tudíž nedoporučuje odstranění čl. 7 ze stávající směrnice a jeho přesunutí do navrhovaného horizontálního Evropského aktu přístupnosti. Výbor nepovažuje systém kvót na zařazování evropské kulturní tvorby do nabídky poskytovatelů služeb na vyžádání za efektivní nástroj, kterým by se měla evropská tvorba podporovat. Doporučuje proto využívat především podporu formou přímých investic do evropské tvorby, příspěvků do národních fondů či jiných podpůrných opatření. Závěrem VEU podporuje ochranu nezletilých osob před škodlivým obsahem, který může narušit jejich tělesný, duševní nebo mravní vývoj.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská iniciativa v oblasti cloud computingu – vybudování konkurenceschopné evropské ekonomiky založené na datech a znalostech (senátní tisk č. [K 086/10](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Cílem iniciativy v oblasti cloud computingu je posílit a vzájemně propojit stávající výzkumnou infrastrukturu, a tím vytvořit nový evropský „cloud pro otevřenou vědu“, který poskytne vědecké obci důvěryhodné a otevřené prostředí k ukládání, sdílení a opětovnému využívání vědeckých dat a výsledků. Konkrétně nabídne 1,7 milionu evropských výzkumných pracovníků a 70 milionům odborníků v oblasti vědy a techniky

virtuální prostředí se službami pro ukládání, správu, analýzu a opětovné použití dat z výzkumu, které budou bezplatné v místě použití, otevřené a plynule návazné, a to bez ohledu na hranice mezi státy či vědními obory. Cloud pro otevřenou vědu by se měl opírat o evropskou datovou infrastrukturu, která by měla nabídnout superpočítačové kapacity, rychlé připojení a cloudová řešení s velmi vysokou kapacitou. Iniciativa se tedy nejprve zaměří na vědeckou obec, později se však plánuje, že se uživatelská základna rozšíří o veřejný sektor a průmysl. Veřejné a soukromé investice potřebné k realizaci evropské iniciativy v oblasti cloud computingu se odhadují na 6,7 miliardy EUR (v rámci programu Horizont 2020 budou vyčleněny 2 miliardy EUR, dodatečné investice ze strany veřejného a soukromého sektoru by tedy měly být ve výši 4,7 miliardy EUR).

VEU vzal sdělení Komise po projednání na vědomí, čímž jeho projednávání v Senátu končí.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států - přepracované znění (senátní tisk č. [N 089/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Návrh je součástí prvního souboru legislativních aktů předkládaných Komisí v souvislosti s reformou společného evropského azylového systému. Revize dublinského nařízení má zvýšit transparentnost dublinského systému a posílit jeho účinnost. Návrh zavádí tzv. opravný mechanismus pro řešení situací, kdy azylové systémy členských států čelí nepřiměřenému tlaku. Ke spuštění tohoto mechanismu dojde v případě, že počet žádostí o mezinárodní ochranu v dané zemi přesáhne referenční hodnotu 150 % vypočtenou na základě stanovených kritérií, k nimž patří HDP a velikost populace. Nový systém má zajistit především rychlé určení odpovědnosti členského státu za posouzení žádosti o azyl, čímž bude chránit potřebné a odrazovat od druhotného pohybu osob (tzv. „asylum shopping“). Mechanismus zároveň zohlední úsilí členského státu, pokud jde o přesídlování osob a bude chránit nejlepší zájmy žadatelů o mezinárodní ochranu, zvláště pak nezletilé osoby bez doprovodu.

Výbor pro záležitosti EU se seznámil s předloženým návrhem nařízení a vítá snahu Komise zlepšit fungování dublinského systému, neshledal však důvod odchýlit se od své dosavadní odmítavé pozice k zavádění trvalých relokačních mechanismů povinných pro členské státy a dotčené osoby. VEU souhlasí s rámcovou pozicí vlády a žádá vládu, aby v Radě EU i v Evropské radě vystupovala proti přijetí nařízení, pokud by obsahovalo navrhaný korekční přidělovací mechanismus a tzv. příspěvek solidarity. Zároveň vyzývá vládu, aby se nadále intenzivně podílela na finanční, materiální, technické a personální pomoci azylovým systémům členských států vystavených silnému migračnímu tlaku a aby v rámci Evropské unie prosazovala a podporovala přijetí a provádění takových opatření, která skutečně přispějí k řešení krize, zejména posílení kontroly nad vnějšími hranicemi EU, fungování přijímacích center (hotspotů), hlubší spolupráci se třetími zeměmi a účelnou humanitární pomoc v problémových regionech.

Výbor pro záležitosti Evropské unie dospěl k závěru, že návrh nařízení, pokud jde o zřízení korekčního přidělovacího mechanismu a tzv. příspěvku solidarity, je v rozporu se zásadou subsidiarity ve smyslu čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, neboť porušuje zásadu svěřených pravomocí, jejíž dodržení je podmínkou souladu jakéhokoli jednání Unie se zásadou subsidiarity, a neumožňuje dosáhnout cílů zamýšlené činnosti lépe než

stávající možnosti jednání členských států. Proto doporučuje Senátu přijmout podle čl. 6 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality k návrhu nařízení odůvodněné stanovisko o jeho rozporu se zásadou subsidiarity. Zbytek usnesení pak uvádí důvody tohoto postoje.

VEU zastává názor, že zřízení korekčního přidělovacího mechanismu nemá skutečný přínos oproti stávajícím možnostem jednání členských států a nevede k dosažení vytyčených cílů. Evropská unie má již k dispozici nástroje, které umožňují čelit nepřiměřenému tlaku na některý členský stát, zejména čl. 78 odst. 3 SFEU, podle kterého ocitne-li se některý členský stát v nouzi v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada přijmout dočasná opatření ve prospěch takového státu a čl. 78 odst. 2 písm. c) SFEU, umožňující Unii zavést společný režim dočasné ochrany vysídlených osob v případě hromadného přílivu. Tyto nástroje umožňují flexibilní reakci na krizové situace. Komise je však dosud využila pouze pro návrhy relokace žadatelů o mezinárodní ochranu povinné pro členské státy a dotčené osoby. Naopak navrhovaný automatický korekční přidělovací mechanismus neumožňuje zohlednit okamžitou situaci a infrastrukturní kapacity jednotlivých států. Návrh vzhledem ke svým parametrům nesměruje k řešení situací nepřiměřeného tlaku, nýbrž k trvalému přerozdělování žadatelů o mezinárodní ochranu mezi členskými státy bez jasných kritérií pro určení členského státu, kam má být žadatel relokován, a bez zohlednění vůle žadatelů.

VEU shledává, že návrh v rozporu s čl. 5 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality neobsahuje zevrubnou informaci umožňující posoudit soulad se zásadami subsidiarity a proporcionality, zejména pokud jde o tzv. příspěvek solidarity, jehož výše není v návrhu nijak odůvodněna a není stanoveno účelové určení tohoto příspěvku. Výbor je i nadále přesvědčen, že v souladu se zásadou subsidiarity musí být relokace žadatelů o mezinárodní ochranu věcí politického rozhodnutí každého členského státu, neboť právě členský stát ponese odpovědnost za další pobyt těchto osob na svém území, jak z hlediska poskytnutí zdravotní a jiné pomoci a jejich společenského, hospodářského a kulturního začlenění, tak i z hlediska zachování veřejné bezpečnosti. Orgány členského státu pak také musejí nést politickou odpovědnost za případné selhání v tomto úkolu a občané členského státu musejí mít možnost dosáhnout změny státní politiky, což bude v případě přijetí automatického relokačního mechanismu na unijní úrovni vyloučeno. VEU dále zastává názor, že nedobrovolně přemístěné osoby nebudou mít motivaci integrovat se do společnosti ve státě, kam byly přemístěny, a budou usilovat o přesun do těch členských států, kam by přirozeně směřovaly, v čemž jim nelze dlouhodobě bránit. Tím značně vzrůstají bezpečnostní rizika, která budou s jejich pobytem spojena.

Výbor pro záležitosti EU by proto uvítal podrobnější zvážení širšího okruhu alternativ k současnému dublinskému systému. Podporuje prvky návrhu směřující ke stanovení jasných pravidel pro žadatele o mezinárodní ochranu, zejména povinnost zůstat v členském státě, který je příslušný k vyřízení žádosti; posílení práv nezletilých osob bez doprovodu; důraz na automatické navrácení osob, které na území EU přišly z prvních zemí azylu, bezpečných třetích zemí a bezpečných zemí původu; zřízení systému registrace žádostí o azyl, neboť v oblasti azylové politiky je třeba shromažďovat a sdílet spolehlivé informace; zrušení tzv. cesačních ustanovení umožňujících dodatečnou změnu státu příslušného k projednání žádosti; snahu o zamezení druhotným pohybům žadatelů v rámci Evropské unie, zejména povinnost přijmout zpět osoby s udělenou mezinárodní ochranou, které se neoprávněně nacházejí v jiném členském státě.

VEU má však pochybnosti ohledně dalších prvků návrhu: zkrácení lhůt upravených v nařízení by mohlo přispět k rychlejšímu rozhodování, avšak může narážet na kapacitní meze členských států; v návrhu přitom nejsou řešeny následky marného uplynutí lhůt; není vhodné omezovat právo státu převzít příslušnost k projednání žádosti z humanitárních důvodů, neboť se v zásadě jedná o prvek dobrovolné solidarity; některá omezení práv žadatelů o mezinárodní ochranu mohou narážet na ústavní a mezinárodní závazky členských států, např. zákaz poskytovat žadatelům nacházejícím se mimo členský stát, který řízení vede, jakoukoli materiální pomoc s výjimkou neodkladné zdravotní péče, může být problematický, pokud nedojde k rychlému převzetí osoby příslušným státem; sankce pro nespolupracující žadatele spočívající ve snazší možnosti státu odmítnout jejich žádost mohou být kontraproduktivní, neboť mohou vést k tomu, že se v členských státech budou hromadit osoby, které nezískaly mezinárodní ochranu, ale zároveň je nelze nikam navrátit.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení systému Eurodac pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování [nařízení č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států] pro identifikaci ilegálního pobytu státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva - přepracované znění (senátní tisk č. [N 091/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Tento návrh posiluje databázi EU pro porovnávání otisků prstů (Eurodac) s cílem zlepšit řízení azylového systému a podpořit řešení nelegální migrace. Komise navrhuje rozšířit oblast působnosti nařízení o Eurodacu tak, aby členské státy měly možnost uchovávat údaje státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kteří nejsou žadateli o mezinárodní ochranu a u nichž bylo zjištěno, že na území EU pobývají nelegálně, a vyhledávat v těchto údajích, aby takové osoby mohly být identifikovány pro účely navrácení a zpětného přebírání.

VEU vzal návrh nařízení po projednání na vědomí, čímž jeho projednávání v Senátu končí.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán pro integraci státních příslušníků ze třetích zemí (senátní tisk č. [K 096/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Tento akční plán stanoví společný rámec politiky a podpůrná opatření, která by členským státům měla pomoci při dalším rozvíjení a posilování jejich vnitrostátních integračních politik pro státní příslušníky třetích zemí. Plán vymezuje konkrétní kroky politické, organizační a finanční pomoci, jež má být na podporu členských států poskytnuta ze strany EU. Navrhované kroky se týkají klíčových oblastí, jako jsou např. integrační opatření před odjezdem a před příjezdem; vzdělávání, zaměstnanost a odborné vzdělávání; přístup k základním službám nebo aktivní účast a sociální

začlenění. Komise rovněž v rámci nové agendy dovedností pro Evropu podpoří integraci na trhu práce prostřednictvím různých nástrojů pro zvýšení kvalifikace migrantů a uznání a využití kvalifikací, kterými dotčené osoby již disponují.

Výbor pro záležitosti EU přijal doporučení k usnesení pléna Senátu, ve kterém zdůrazňuje, že EU by v oblasti integrace státních příslušníků třetích zemí měla především podporovat a usnadňovat vzájemnou spolupráci členských států, sdílení praktických zkušeností a výměnu osvědčených postupů a finančně podporovat integrační opatření členských států. Zároveň by neměla zasahovat do jejich pravomocí. Požaduje proto, aby integrační politika zůstala i nadále ve výlučné pravomoci členských států, neboť jsou to členské státy, kdo nese odpovědnost za pobyt cizinců na svém území a za jejich začlenění do společnosti.